

การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก

- ☞ การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก
- ☞ วัสดุและอุปกรณ์
- ☞ การเตรียมอาหารเพาะ
- ☞ วิธีการเพาะ
- ☞ สถานที่หรือโรงเรือนสำหรับเปิดดอก
- ☞ เห็ดและการปฏิบัติดูแลระหว่างการเพาะ
- ☞ อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และแสงที่เหมาะสม

การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก

ปัจจุบันการเพาะเห็ดในถุงพลาสติกกำลังเป็นที่นิยมทำกันมากเนื่องจากการเพาะเห็ดในถุงพลาสติกนี้ใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรพวกขี้เลื่อย หรือฟางข้าวผสมอาหารเสริม สามารถทำได้ง่ายเพียงอ่านจากตำรา จากการเข้ารับการฝึกอบรม หรือเรียนรู้จากเพื่อนบ้าน ดังนั้นการเพาะเห็ดในถุงพลาสติกจึงแพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว ครอบคลุมหลายพื้นที่ หลายพื้นที่ หลายจังหวัดของประเทศ เหตุนี้จึงทำให้มีเห็ดที่เพาะจากถุงจำหน่ายและบริโภคกันทั่วไปและสม่าเสมอ เห็ดที่นิยมเพาะในถุงพลาสติกส่วนมากได้แก่ เห็ดสกุลนางรม (เช่น เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดภูฐาน เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดนางพล และเห็ดนางพล และเห็ดนางรมฮังการี เป็นต้น) เห็ดหูหนู เห็ดหอม เห็ดตีนแรด เห็ดยานางิ เป็นต้น เห็ดเหล่านี้สามารถเพาะได้บนวัสดุหลายชนิด โดยเฉพาะขี้เลื่อย หรืออาหารหมักจากฟาง

วัสดุและอุปกรณ์

1. อาหารเพาะ
2. หัวเชื้อเห็ด
3. ถุงพลาสติกทนร้อนขนาด 7x11 นิ้ว, 9x13 นิ้ว
4. คอพลาสติกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1-1.5 นิ้ว
5. ฝายหรือสำลี
6. ยางรัด
7. ถังน้ำไม่อัดความดัน หรือหม้อหนึ่งความดัน
8. โรงเรือนหรือสถานที่บ่มเส้นใย และเปิดดอก

การเตรียมอาหารเพาะ

มีหลายสูตร ดังนี้

สูตรที่ 1

ขี้เลื่อยแห้ง	100	กิโลกรัม
รำละเอียด	3-5	กิโลกรัม
ดีเกลือ	0.2	กิโลกรัม

ปูนขาว (CaCO₃)

(หรือเติมน้ำตาลทราย 2-3 กิโลกรัม)

ผสมน้ำให้มี ความชื้น 60-70 เปอร์เซ็นต์คลุกผสมให้ทั่ว แล้วน้ำบรรจุถุงทันที

สูตรที่ 2

ซีลีอัยไม้เบญจพรรณ	100	กิโลกรัม
แอมโมเนียมซัลเฟต	1	กิโลกรัม
ปูนขาว	1	กิโลกรัม
หมักกับน้ำนานประมาณ	2-3 เดือน	
ผสมรำละเอียด	3	กิโลกรัม
(หรือ เพิ่มน้ำตาลทราย	2	กิโลกรัม)
ปรับความชื้น	60-70	เปอร์เซ็นต์

สูตรที่ 3

ฟางล้า (4-6 นิ้ว)	100	กิโลกรัม
มูลวัว	25	กิโลกรัม
ยูเรีย	1	กิโลกรัม
รำละเอียด	5	กิโลกรัม
น้ำ		

หมักฟาง มูลวัว ยูเรีย และน้ำ กองเป็นรูปสามเหลี่ยมเป็นเวลาประมาณ 15 วัน โดยกลับกองทุกๆ 3-4 วัน นำมาผสมรำละเอียดคลุกให้ทั่ว ปรับความชื้นในกองปุ๋ยประมาณ 60-70 เปอร์เซ็นต์ หมักไว้ 1 คืน จึงสามารถนำไปใช้ได้

สูตรที่ 4

ฟางล้า (4-6 นิ้ว)	100	กิโลกรัม
ยูเรีย	1	กิโลกรัม
แอมโมเนียมซัลเฟต	2	กิโลกรัม
หินปูน (CaCO_3)	1-3	กิโลกรัม
หรือปูนขาว (CaO)		
ยิปซั่ม ($\text{CaSO}_4 \cdot 7\text{H}_2\text{O}$)	2	กิโลกรัม
ดิบเบิ้ลซูเปอร์ฟอสเฟต	3	กิโลกรัม
น้ำ		

หมักฟางกับน้ำประมาณ 2 วัน ผสมยูเรียหมักต่อ 2-3 วัน ใส่แอมโมเนียมซัลเฟต หมักต่อ 2-3 วัน ใส่แอมโมเนียมซัลเฟต หมักต่อ 2-3 วัน กลับกอง หมักอีก 2-3 วัน ซูเปอร์ฟอสเฟต หมัก 2-3 วัน นำไปใช้ได้ (ทุกครั้งที่มีการเติมปุ๋ยควรคลุกให้ทั่ว) โดยให้ปุ๋ยหมักมีความชื้น 60-70 เปอร์เซ็นต์

สูตรที่ 5

ฟางลัม (2-3 นิ้ว)	100	กิโลกรัม
หินปูน (CaCO ₃)	2	กิโลกรัม
รำละเอียด	5-8	กิโลกรัม

ผสมน้ำให้มีความชื้น 60-70 เปอร์เซ็นต์

หมักส่วนผสมไว้นาน 8-10 วัน โดยกลับกองทุก 2 วัน

สูตรที่ 6

ฟางหรือเปลือกถั่วเขียว หรือเศษต้นถั่วเหลืองที่ใช้เพาะเห็ดฟาง

หมายเหตุ

1. การทำปุ๋ยหมักควรทำกองปุ๋ยให้สูงไม่น้อยกว่า 100 เซนติเมตร
2. อาหารหมักที่นำไปใช้เพาะเห็ดต้องไม่มีกลิ่นแอมโมเนีย เหลืออยู่ เห็ดสกุลนางรม และเห็ดตีนแรดใช้เพาะได้ดี ทั้งจากขี้เลื่อยและฟางหมัก โดยปรับความชื้นในอาหารเพาะ 60-70 เปอร์เซ็นต์ เห็ดหูหนู และเห็ดยานางิ ใช้อาหารเพาะจากขี้เลื่อยให้ผลผลิตดี โดยปรับความชื้นในอาหารเพาะ 60-70 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ ยังมีวัสดุอีกหลายชนิดที่สามารถนำมาใช้เพาะเห็ดสกุลนางรม นางฟ้าได้ดี เช่น ชานอ้อย ชังขาวโพด ชุยมะพร้าว

วิธีการเพาะ

1. บรรจุอาหารเพาะลงในถุงพลาสติกทึบร้อน กดให้แน่นตั้ง สูงประมาณ 2/3 ของถุง
2. รวบปากถุง บีบอากาศออก สวมคอพลาสติก แล้วพับปากถุงพาดลงมารัดยางให้แน่น อุดด้วยสำลี หุ้มด้วยกระดาษ หรือฝาครอบพลาสติก
3. นำไปนึ่งฆ่าเชื้อด้วยถังนึ่งไม้อัดความดัน หรือใช้หม้อนึ่งความดันอุณหภูมิ 90-100 ° ซ. เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง ทิ้งไว้ให้ถุงเย็น
4. นำถุงวัสดุออกมาใส่เชื้อจากหัวเชื้อที่เลี้ยงในเมล็ดข้าวฟ่าง ประมาณ 10-15 เมล็ด ก็เพียงพอ โดยเขย่าเมล็ดข้าวฟ่างให้กระจายออก เปิดและปิดจุกสำลีโดยเร็ว โดยปฏิบัติในห้องที่สะอาดมืดสนิท ไม่มีลมโกรก
5. นำไปวางในที่สำหรับบ่มเส้นใย มีอุณหภูมิตามที่เห็ดแต่ละชนิดต้องการไม่จำเป็นต้องมีแสง ไม่ต้องให้น้ำที่ก้อนเชื้อ จนเส้นใยเห็ดเริ่มรวมตัวกันเพื่อเจริญเป็นดอกเห็ด นำไปเปิดถุงให้ออกดอกต่อไป

สถานที่หรือโรงเรือนสำหรับเปิดดอก

ควรเป็นสถานที่สะอาด สามารถรักษาความชื้น และถ่ายเทอากาศได้ดี ไม่ร้อน ภายในอาจทำชั้นวางก้อนเชื้อ หรือใช้แป้นสำหรับแขวนก้อนเชื้อโรงเรือนสำหรับเปิดดอกควรให้มีขนาดที่สัมพันธ์กับจำนวนก้อนเชื้อเพื่อรักษาความชื้น และการถ่ายเทอากาศภายในโรงเรือน เช่น ขนาดกว้าง x ยาว x สูง = 3 x 4 x 2.5 เมตร สามารถบรรจุก้อนเชื้อได้ประมาณ 1,500 ก้อน เป็นต้น

เห็ดและการปฏิบัติดูแลระหว่างการเพาะ

เห็ดนางรม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Pleurotus ostreatus* (Jacq. ex Fr.) Kumn.

ชื่อสามัญ : เห็ดนางรมขาว, เห็ดนางรม, Oyster Mushroom

ลักษณะดอก : เกิดเป็นกลุ่มจำนวน 4-6 ดอก มีสีขาวหรือ สีเทา หมวกดอกคล้ายหอยนางรม ก้านดอกชูขึ้น ก้านสั้น ครีบดอกเป็นแผ่นบางๆ ดอกค่อนข้างใหญ่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2-8 เซนติเมตร น้ำหนักดี เกิดดอกง่าย

จัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดย สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พันธุ์ : พันธุ์ดอกสีขาว และพันธุ์ดอกสีเทา

ระยะบ่มเชื้อ : เส้นใยเจริญเต็มอาหารผสมขี้เลื่อย (1,000 กรัม) ในเวลา 30-40 วัน อุณหภูมิ 30-35 ° ซ.

ระยะออกดอก : เห็ดออกดอกเก็บได้นาน 2-3 เดือน อุณหภูมิ 20-30 ° ซ. ความชื้นสัมพัทธ์ 75-85 เปอร์เซ็นต์ เห็ดต้องการแสงสว่างอย่างน้อย 15 นาที / วัน

ผลผลิตเฉลี่ย : 200-300 กรัม/ถุง ผลผลิตจะสูง เนื้อดอกจะแน่นมีน้ำหนักดี เมื่อเพาะในช่วงอากาศเย็น อุณหภูมิประมาณ 22-26 ° ซ.

ปัญหาในการเพาะ : เห็ดออกดอกช้าหลังจากเปิดถุงแล้ว แต่สามารถแก้ไขได้โดย หลังจากที่เส้นใยเดินเต็มถุงแล้ว ควรปล่อยให้เส้นใยรัดตัวให้แน่นประมาณ 8-10 วัน จากนั้นจึงเปิดถุง

เห็ดนางฟ้า

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Pleurotus sajor-caju (Fr.) Sing

ชื่อสามัญ : เห็ดนางฟ้า, Phoenix Oyster Mushroom

ลักษณะดอก : ดอกเห็ดเกิดเป็นกลุ่มจำนวน 2-4 ดอก หรือดอกเดี่ยว หมวกดอกมีเนื้อแน่นสีน้ำตาลดำอมเทา ก้านดอกสั้นมีวงแหวนล้อมรอบ ครีบดอกสีขาวดอกมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2-8 เซนติเมตร

พันธุ์ : พันธุ์เบอร์ 1 และเบอร์ 2 ดอกสีน้ำตาลดำอมเทา

ระยะบ่มเชื้อ : เส้นใยเจริญเต็มอาหารผสมขี้เลื่อย (1,000 กรัม) ในเวลา 30-40 วัน ที่อุณหภูมิ 30-33 ° ซ.

ระยะออกดอก : เห็ดออกดอกเก็บไวนาน 2-3 เดือน ที่อุณหภูมิ 20-30 ° ซ. ความชื้นสัมพัทธ์ 75- 85เปอร์เซ็นต์

จัดทำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดย สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลผลิตเฉลี่ย : 250-300 กรัม/ถุง

ปัญหาในการเพาะ : ก้อนเชื้อมักจะเสีย เนื่องจากมีเชื้อราอื่นปนเปื้อน การแก้ไขสามารถทำได้โดย ไม่ควรใส่อาหารเสริมในก้อนเชื้อมากเกินไป หนึ่งฆ่าเชื้อในก้อนเชื้อที่อุณหภูมิ ประมาณ 90-100 °C นาน 2 ชั่วโมง และทำความสะอาดโรงเรือนอยู่เสมอหลังจากเสร็จสิ้นการเปิดดอกในแต่ละรุ่น ประมาณ 90-100 °C นาน 2 ชั่วโมง และ ทำความสะอาดโรงเรือนอยู่เสมอหลังจากเสร็จสิ้นการเปิดดอกในแต่ละรุ่น

เห็ดเป๋าฮื้อ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Pleurotus cystidiosus O.K. Miller

ชื่อสามัญ : เห็ดเป๋าฮื้อ, Abalone Mushroom

ลักษณะดอก : ดอกเห็ดมีสีน้ำตาลหรือสีขาวนวล คล้ายหอยโข่งทะเล ดอกหนา ผิวดอกมีสีคล้ำ ขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 10-12 เซนติเมตร ก้านดอกสั้น น้ำหนักดี การออกดอกแต่ละรุ่น พร้อมกันสม่ำเสมอ

ระยะบ่มเชื้อ : เส้นใยเต็มอาหารผสมเชื้อเลี้ยง (1,000 กรัม) ในเวลา 40-50 วัน ที่อุณหภูมิ 28-32 °C.

ระยะออกดอก : เห็ดเริ่มออกดอกหลังจากเส้นใยเจริญเต็มอาหารผสมเชื้อเลี้ยงแล้ว 10-15 วัน และเห็ด จะออกดอกแต่ละรุ่นห่างกัน 20 วัน ที่อุณหภูมิ 28-32 °C. ความชื้นสัมพัทธ์ 80-85 เปอร์เซ็นต์ต้องการแสงสว่างมาก

ผลผลิตเฉลี่ย : 170-180 กรัม/เก็บ 2 ครั้ง/อาหารผสมเชื้อเลี้ยง 800 กรัม

ปัญหาในการเพาะ : มักจะเกิดเมือกสีน้ำตาลรบกวนการเกิดดอกบนก้อนเชื้อและมีกลิ่นเหม็น สามารถ แก้ไขโดย ขูดเมือกดังกล่าวทิ้งและ

เห็ดภูฏาน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Pleurotus sp.

ชื่อสามัญ : เห็ดภูฏาน , เห็ดนางรมภูฏาน , เห็ดนางฟ้าภูฏาน, Bhutan Oyster Mushroom

ลักษณะดอก : ดอกออกเป็นกลุ่มตั้งแต่ 3-5 ดอก หรือดอกเดี่ยว สีขาวนวลหรือสีน้ำตาลเทา ในสภาพอากาศเย็น อุณหภูมิ 25-27° ซ. ดอกเห็ดจะมีสีเทาดำหรือดำ ดอกมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3-8 เซนติเมตร น้ำหนักดีพอสมควร ออกดอกง่าย

ระยะบ่มเชื้อ : เส้นใยเจริญเต็มอาหารผสมขี้เลื่อย (1,000 กรัม) ในเวลา 30-40 วัน ที่อุณหภูมิ 30-33° ซ.

ระยะออกดอก : เห็ดออกดอกเก็บได้นาน 2-3 เดือน ที่อุณหภูมิ 25-32° ซ. ความชื้นสัมพัทธ์ 75-85 เปอร์เซ็นต์

ผลผลิตเฉลี่ย : 200-300 กรัม/ถุง

ปัญหาในการเพาะ : ก้อนเชื้อเสียเนื่องจากมีเชื้อราอื่นปะปน แก้ไขได้โดย หนึ่งฆ่าเชื้อก้อนขี้เลื่อยก่อนใส่เชื้อที่อุณหภูมิ 90-100° ซ. นาน 2 ชั่วโมง และทำความสะอาดโรงเรือนบ่มเชื้อ และโรงเรือนเปิดดอกอยู่เสมอหลังเพาะเห็ดแต่ละรุ่น

เห็ดตระกูลนางรม (Pleurotus spp.) ได้แก่ เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้า เห็ดภูฏาน เห็ดฮังการี และเห็ดนางนวล ใช้เวลาเจริญในระยะเส้นใยประมาณ 1-1.5 เดือนต่ออาหารเพาะ 1,000 กรัม เมื่อเส้นใยเริ่มรวมตัวกันถอดลำสีและคอขวด นำก้อนเชื้อไปวางในโรงเรือนเพื่อให้เกิดดอก รักษาอุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ การถ่ายเทอากาศ ตามที่เห็ดต้องการ การให้ความชื้นภายในโรงเรือนไม่ควรให้น้ำขังอยู่ภายในก้อนเชื้อ และไม่ควรให้น้ำถูกดอกเห็ดโดยตรง ถ้าจำเป็นควรให้เป็นละออง

เห็ดเป่าฮื้อ ใช้เวลาในการเจริญในระยะเส้นใยประมาณ 1.5-2 เดือน เมื่อเส้นใยถูกกระทบ กระเทือน หรือถูกแสงมาก ๆ ทำให้เกิดเมล็ดย่อยหรือตุ่มสีดำซึ่งถ้าเกิดมากจะทำให้ผลผลิตน้อยลง วิธีการเปิด ถุงให้ออกดอก และการดูแลรักษาให้ปฏิบัติ เช่นเดียวกับเห็ดนางฟ้า

เห็ดนางรม เห็ดนางรม เห็ดฮังการี เห็ดภูฏาน เห็ดนางนวล เห็ดเป่าฮื้อ เก็บเมื่อดอกบานแต่ ชอบหมวกยังไม่บานช่วย

เห็ดหูหนู

ลักษณะดอกเป็นแผ่นคล้ายหูหนู ไม่มีครีบ มีก้านสั้นมาก หรือไม่มีเมื่อแก่เต็มที่ปลายขอบดอก จะบานเป็นหยัก ดอกหนานุ่ม ชนยาว

1. เห็ดหูหนู

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Auricularia polytricha* (Mont.) Sacc.

ชื่อสามัญ : เห็ดหูหนู, Ear Mushroom, Wood Ear Mushroom

ลักษณะดอก : ดอกเห็ดมีสีน้ำตาลเข้มหรือน้ำตาลแดง เนื้อดอกหนานุ่มขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3-10 เซนติเมตร มีชนยาว

ระยะบ่มเชื้อ : เส้นใยเจริญเต็มอาหารขี้เลื่อย (600 กรัม) ในเวลาประมาณ 35 วัน ที่อุณหภูมิ 25-30 ° ซ.

ระยะออกดอก : เห็ดออกดอกเก็บได้ 5-7 ครั้ง ในระยะเวลา 140 วัน ที่อุณหภูมิ 30 ± 2 ° ซ. ต้องมี แสงสว่าง ความชื้นสัมพัทธ์ 95 ± 5 เปอร์เซ็นต์

ผลเฉลี่ย : 190-200 กรัม/ถุง

2. เห็ดหูหนูดำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Auricularia fuscosuccinea (Mont.) Farlow

ชื่อสามัญ : เห็ดหูหนูดำ, Ear Mushroom, Mu-er

ลักษณะดอก : ดอกเห็ดมีลักษณะเป็นกลุ่ม มีสีดำ ขนาดดอกค่อนข้างเล็ก มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2-6 เซนติเมตร เนื้อดอกไม่หนา มีขนสั้น

ระยะบ่มเชื้อ : เส้นใยเจริญเต็มที่บ้านอาหารผสมขี้เลื่อย (600 กรัม) ในเวลา 45 วัน ที่อุณหภูมิ 30+2 0 ช. เส้นใยบางส่วนเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีน้ำตาล

ระยะออกดอก : เห็ดออกดอกเก็บได้ 3-4 ครั้ง ในระยะเวลา 125 วัน ที่อุณหภูมิ 30+2 0 ช. ต้องมีแสงสว่าง ความชื้นสัมพัทธ์ 95+5 เปอร์เซ็นต์

ผลผลิตเฉลี่ย : 60-80 กรัม / ถุง

เห็ดหูหนูใช้เวลาในการเจริญในระยะเส้นใย ประมาณ 1.5 - 2 เดือน จากนั้นถอดลำลีและคอขวด มัดปากถุงปิดไว้ กรีดข้างถุงเป็นระยะ เพื่อให้เกิดดอก การให้ความชื้น สามารถให้น้ำที่ก้นเชื้อและดอกเห็ดได้ แต่ควรให้น้ำเบาๆ มิฉะนั้นดอกเห็ดอาจช้ำและเน่าเสียได้ง่าย โรงเรือนควรมีการถ่ายเทอากาศที่ดี เห็ดหูหนูเก็บเมื่อดอกเห็ดบานย้วยเต็มที่

เห็ดหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Lentinus edodes (Berk.) sing.

(Lentinula edodes (Berk.) Pegler)

ชื่อสามัญ : เห็ดหอม , Shiitake, Black Mushroom

ลักษณะดอก : หมวกดอกมีลักษณะกลม สีน้ำตาลอ่อน ผิวหมวกด้านบนมีสีน้ำตาลถึงน้ำตาลปนแดง มีขนรวมกันเป็นเกล็ดสีขาวบริเวณขอบหมวก เนื้อหมวกแน่นปานกลาง ตรงกลางหมวกอาจเว้าลงเล็กน้อย หมวกมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6-10 เซนติเมตร ก้านดอกมีขนาด 1-1.5 x 5-6 เซนติเมตร

พันธุ์ : พันธุ์เบอร์ 1 พันธุ์เบอร์ 1 พันธุ์เบอร์ 3 และเบอร์ 4 ของกรมวิชาการเกษตร (พันธุ์เบอร์ 1 และเบอร์ 3 มีเส้นใยที่ทนต่ออุณหภูมิที่แปรปรวนได้สูง)

ระยะบ่มเชื้อ : เส้นใยเจริญเต็มอาหารผสมเชื้อเลี้ยง 800-1,000 กรัม ที่อุณหภูมิ 24-26 ° ซ.
ประมาณ 105 - 120 วัน หรือที่ 18-28 ° ซ. ประมาณ 145 วัน

ระยะออกดอก : เห็ดออกดอกเก็บได้ 3-4 เดือน ที่อุณหภูมิ 13-31 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 65-75 เปอร์เซ็นต์ มีระยะพักตัว 10 - 15 วัน ความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง 3.5-4.5 เห็ดหอมต้องการแสงในช่วงการเจริญของดอก

ผลผลิตเฉลี่ย : 150-200 กรัม/ดอก (เห็ดหอมพันธุ์เบอร์ 4) ควรเก็บดอกเห็ดในขณะที่ยังไม่บานเต็มที่ ถ้าเก็บสำหรับทำแห้งควรเก็บเมื่อเยื่อที่ยึดหมวกและก้านเริ่มขาดออก

ปัญหาในการเพาะ : เกิดเชื้อราอื่นในก้อนเชื้อเลี้ยงในระหว่างการเพาะ สามารถแก้ไขได้โดยหนึ่งฆ่าเชื้อในถุงเชื้อเลี้ยงที่อุณหภูมิ 90-100 ° ซ. นานไม่ต่ำกว่า 4 ชั่วโมง ก่อนใส่เชื้อ ทำความสะอาดโรงเรือน และให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก

เห็ดตีนแรด

ใช้เวลาเจริญในระยะเส้นใยประมาณ 2-2.5 เดือน เมื่อเส้นใยเริ่มรวมตัว เพื่อเกิดดอกมีวิธีการทำให้เกิดดอก ดังนี้

1. ตัดปากถุง ใส่ดินร่วนผสมปูนขาว 1 เปอร์เซ็นต์ และให้น้ำความชื้น 60-70 เปอร์เซ็นต์ ปิดทับก้อนเชื้อหนาประมาณ 1/2 นิ้ว

2. แกะพลาสติกออก บรรจุก้อนเชื้อเห็ดลงในหลุม ไม่มีน้ำขัง ลึกเท่ากับความสูงของก้อนเชื้อ เกลี่ยดินปิดหน้า ให้ความชื้น คลุมด้วยพลาสติกสูง จากพื้นประมาณ 50 เซนติเมตร คลุมทับด้วยฟางหญ้าแห้ง หรือแฝกคาบกับแสงแดด เก็บดอกเห็ดขณะที่ขอบหมวกดอกยังงุ้มอยู่
เห็ดยานางิ

ใช้เวลาเจริญในระยะเส้นใย ประมาณ 40-50 วัน เส้นใยเห็ดยานางิหลังจากเจริญเต็มอาหารจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ถอดล่ำสีและคอขวด รักษาอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ให้เหมาะสม

เห็ดยานางิ เก็บเมื่อกลุ่มดอกเห็ดโตเต็มที่ แต่ขอบหมวกเห็ดยังงุ้มอยู่ และเยื่อที่ยึดขอบหมวกกับก้านดอกยังไม่ขาดออก โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลางหมวกประมาณ 3-10 เซนติเมตร และก้านยาวประมาณ 5-11 เซนติเมตร ควรเก็บดอกเห็ดในช่อเดียวกันให้หมด อย่าให้มีเศษเห็ดติดค้างอยู่กับก้อนเชื้อ เนื่องจากจะทำให้เน่า มีเชื้อโรคและแมลงเข้าทำลายได้

อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และแสงที่เหมาะสม

ชนิดเห็ด	อุณหภูมิ (^o ซ.)		ระยะที่เจริญเป็นดอกเห็ด	
	ระยะเส้นใย	ระยะดอก	ความชื้นสัมพัทธ์(%)	แสง
นางรม	24-32	20-28	70-90	เล็กน้อย
นางฟ้า	24-28	25-32	70-90	เล็กน้อย
	22-25	15-25	70-90	เล็กน้อย
เป่าฮื้อ	24-28	28-32	70-90	เล็กน้อย
หูหนู	25-32	25-35	80-95	เล็กน้อย
ตีนแรด	32-35	28-32	70-90	มาก
ยานางิ	24-26	24-30	75-80	เล็กน้อย